

Redovisning av medelsförvaltning HSN januari - december 2024

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden föreslås besluta följande:

1. Godkänna redovisning av medelsförvaltning januari – december 2024 under förutsättning att några förändringar inte görs i räkenskaperna utifrån genomförd granskning.
2. Redovisningen överlämnas till regionstyrelsen.

Sammanfattning

I regionfullmäktiges budget för 2024 tilldelades hälso- och sjukvårdsnämnden en ram på 7 487,7 mnkr.

Årets resultat uppgick till -540,2 mnkr jämfört med budgeterade 0,0 mnkr. Verksamhetens intäkter uppgick till 9 794,8 mnkr och avvek positivt mot budget med 260,3 mnkr. Den främsta förklaringen bakom denna positiva avvikelse var ett nytt sektors bidrag som inte var budgeterat samt ett nationellt beslut under året om utöka tilldelning. Verksamhetens kostnader uppgick till 10 335,0 mnkr och avvek negativt mot budget med 800,6 mnkr. Främsta anledningen var högre kostnader än budget för egen- och inhyrd personal.

Årets investeringar uppgick till 95,5 mnkr, vilket var 12,5 mnkr längre än beslutad investeringsram för 2024. Den största anledningen till avvikelsen mot beslutad ram beror på förseningar i investeringsprojekt som innebär fastighetspåverkande åtgärder. Den största enskilda investeringen under året var en uppgradering av ett PCI-lab på kardiologen för 17,2 mkr.

Av de politiska prioriteringarna bedöms utvecklingen inom målområdena "Medarbetare som trivs på jobbet" haft en positiv utveckling under året med en minskad extern personalomsättning, fler som är kvar på sin anställning efter ett års anställningstid samt att något fler medarbetare kan tänka sig att rekommendera Region Gävleborg som arbetsgivare.

Inom målområdet "Trygg och säker vård" ligger tillgänglighetsnivåer på liknande nivåer som under föregående år på de lagstadgade vårdgarantimåtten, men att det totala antalet väntande patienter minskat inom den sjukhusbundna specialistvården.

Ärendet

Hälso- och sjukvårdsnämnden redovisar medelsförvaltning för perioden januari – december 2024.

Budget

Regionfullmäktige har i budget 2024 tilldelat hälso- och sjukvårdsnämnden en ram på 7 487,7 mnkr.

Investeringsramen för maskiner och inventarier uppgår till 108,0 mnkr.

Periodens resultat

Årets resultat uppgick till -540,2 mnkr jämfört med budgeterade 0,0 mnkr. Verksamhetens intäkter uppgick till 9 794,8 mnkr och avvek positivt mot budget med 260,3 mnkr. Den främsta förklaringen bakom denna positiva avvikelse var ett nytt sektors bidrag som inte var budgeterat samt ett nationellt beslut under året om utöka tilldelning (215 mnkr).

Verksamhetens kostnader uppgick till 10 335,0 mnkr och avvek negativt mot budget med 800,6 mnkr. Främsta anledningen bakom denna negativa budgetavvikelse var att kostnaderna för egen och inhyrd personal översteg budget med 417,2 mnkr samt 177,9 mnkr.

Andra kostnadsposter som översteg budget var köpt vård som hade ett utfall som var 121,0 mnkr mer än budget där den ökade kostnaden främst berodde på ett ökat köp av högspecialiserad vård, exempelvis inom barn- och ungdomssjukvården samt inom hjärtsjukvården. Kostnader för läkemedel hade däremot ett utfall under året som var lägre än budget med 44,1 mnkr. Finansiella kostnader uppgick till 8,6 mnkr, vilket var 0,2 mnkr lägre än budget.

För året redovisade Ledning (+19 mnkr) och Smittskydd (+2 mnkr) ett överskott och positiv budgetavvikelse. Intern produktion (-556 mnkr), Extern produktion (-2 mnkr) och Hälso- och sjukvårdsgemensamma resurser (-2 mnkr) redovisade däremot ett negativt resultat och ett underskott.

Hantering av underskott

En av de åtgärder mot en ekonomi i balans som inleddes under hösten 2023 var en utfasning av inhyrd personal. Den första personalkategori som ingick i detta utfasningsarbete var inhyrda allmänsjuksköterskor och ifrån andra kvartalet 2024 påbörjades även ett arbete med att fasa ut inhyrda specialistsjuksköterskor samt inhyrda specialistläkare både inom primärvården och den sjukhusbundna specialistvården.

Efter 2024 kan de ekonomiska effekterna utav denna åtgärd summeras enligt följande;

- Totala kostnaderna för inhyrd personal blev 225 mnkr lägre än utfallet under 2023, vilket motsvarar en kostnadsminskning med 34,2%
- Kostnaderna för inhyrda läkare under året blev 87 mnkr lägre än föregående år, vilket är en kostnadsminskning med 22%
- Antalet inhyrda timmar av läkare under 2024 minskat med cirka 25 000 timmar, vilket motsvarar 14 inhyrda läkartjänster
- Kostnaderna för inhyrda sjuksköterskor blev 137 mnkr lägre än under föregående år, vilket motsvarar en kostnadsminskning med 53%.
- Antalet inhyrda timmar av sjuksköterskor under 2024 minskat med cirka 125 000 timmar, vilket omvandlat till heltidstjänster motsvarar 70 sjukskötersketjänster.
- SKR:s indikator för oberoende (*att kostnaderna för inhyrd personal skall utgöra max 2% av de egna personalkostnaderna*) blev 8,6 % för helåret inom Hälso- och sjukvården, vilket är en minskning med 5,2 %-enheter jämfört med motsvarande siffra för 2023.

Arbetet med att växla inhyrd personal till fast egen personal är en av orsakerna att lönekostnaderna ökat under året.

Arbetet med utfasning av inhyrd personal kommer att fortsätta under 2025 med målet att i slutet av 2025 vara oberoende av inhyrd personal både gällande läkare och sjuksköterskor.

En annan åtgärd som genomförts under året för en förbättrad ekonomisk balans var att verksamheterna inom förvaltningen fick i uppdrag i samband med budgetarbetet för 2024 var att identifiera resultatförbättrande åtgärder motsvarande 1% av verksamhetsområdenas externa kostnader. Ett stort fokusområde i dessa åtgärdsplaner har varit på läkemedelskostnader genom ett riktat arbete med att göra utbyten av läkemedel, där likvärdiga läkemedelsprodukter finns tillgängliga men till en lägre kostnad.

Läkemedelskostnaderna inom förvaltningen ökade under året med 3,9% och jämfört med Socialstyrelsens prognos på prishöjningar på läkemedlen i riket under året på 10% har dessa åtgärder gett betydande kostnadsdämpande effekter. Annan åtgärd i dessa planer var att begränsa externa kurs- och konferenskostnader och utfallet för övriga personalkostnader under 2024 blev 15 mnkr lägre än under 2023.

En annan åtgärd i dessa åtgärdsplaner var att kostnader för timanställda och övertid skulle minska jämfört med föregående år. Kostnaderna för övertid har minskat med jämfört med föregående år med cirka 4 mnkr medan däremot kostnaden för timanställda har ökat. Den tydligaste perioden där antalet timanställda ökade under året, jämfört med samma period under 2023, var i juli där avsaknaden att svar på avrop på inhyrd personal gjorde att fler timanställda behövde kontrakteras.

Ett område som i åtgärdsplanerna som inte fått önska effekt var att minska kostnaderna för köpt vård. Kostnaderna för köpt vård ökade under året 10,3% eller 105 mnkr jämfört motsvarande siffra för 2023. Det område inom den köpta vården som ökat tydligast är köp av högspecialiserad vård som ökade med 97 mnkr under året (+13,2%).

Detta arbete med verksamhetseffektiviseringar i form av åtgärdsplaner motsvarande 1% av de externa kostnaderna kommer att fortgå under 2025 och samtliga verksamhetsområden har i budgetarbetet för 2025 tagit fram åtgärdsplaner motsvarande dessa belopp.

För att komma till rätta med diskrepansen mellan tilldelad budget och verksamhetens nuvarande nettokostnader behöver omfattande åtgärder vidtas över flera år. Under december 2023 presenterade hälso- och sjukvårdsnämnden en långsiktig plan för regionstyrelsen för anpassning till en varaktig och stabil hälso- och sjukvård, med ekonomiska effekter på kort och lång sikt.

Ett annat område som förvaltningen har fått i uppdrag under året att arbeta med för att minska kostnaderna är att antalet administrativa tjänster inom förvaltningen skall minska med 10% till slutet av 2025, jämfört med situation i augusti 2024. Detta uppdrag fick hälso- och sjukvårdsdirektören på nämndssammanträdet i september 2024. En uppföljning efter fyra månader är att antalet administrativa resurser i förvaltningen är 13 stycken färre anställda vid utgången av året jämfört med augusti 2024.

Investeringar

Årets investeringar uppgick till 95,5 mkr vilket är 12,5 mkr lägre än tilldelad investeringsram på 108 mkr. Den största investeringen under 2024 var en uppgradering av PCI-lab på kardiologen med 17,2 mkr. Övriga större investeringar var en första delbetalning på utbyte av linjäraccelerator för onkologen med 6,6 mkr (av 22,2 mnkr) samt investering i skelett och lunglab för Bollnäs på 3,6 mkr och uppgradering datortomagraf i Gävle på 3,6 mkr.

Avvikelsen mot budget beror främst på förseningar i investeringar pga. långa processer med fastighetspåverkande ansökningar, till exempel linjäraccelerator och röntgenutrustning.

Utöver dessa har även investeringar i ambulanser genomförts under året för 16,7 mnkr.

Uppföljning av Hälso- och sjukvårdsnämndens mål 2024-2026

I hälso- och sjukvårdsnämndens årsplan för 2024-2026 finns ett antal beslutade målområden med tillhörande resultatindikatorer. Nedan följer en status på dessa beslutade resultatindikatorer per den 31 december 2024;

Målområde: Trygg och säker vård

Tillgänglighet

Resultatindikator 1: Telefontillgänglighet till primärvård. Andel patienter som fick kontakt samma dag med primärvården samma dag via telefon (*del av vårdgaranti*)

Status: Telefontillgängligheten inom den offentligt drivna primärvården under perioden januari till december var 88%, vilket var cirka 2%-enheter lägre än under samma period föregående år.

Resultatindikator 2: Andel patienter som fått en medicinsk bedömning inom tre dagar av legitimerad personal inom primärvården (*del av vårdgaranti*).

Status: Andelen som fått en medicinsk bedömning i primärvården inom tre dagar under 2024 i den offentligt drivna primärvården var 89%, vilket var 1 %-enhet högre än motsvarande period föregående år.

Resultatindikator 3: Andel patienter där den nationella vårdgarantin har uppfyllts av Region Gävleborg vid remiss till den planerade specialiserade vården få en tid för besök inom max 90 dagar (*del av vårdgaranti*).

Status: Andelen av de väntande patienter till ett första besök inom den sjukhusbundna specialistvården som väntat 90 dagar eller mindre var per sista december 69 %, vilket var 1%-enhet lägre än vid samma tidpunkt föregående år.

Det totala antalet väntande till ett första besök inom den sjukhusbundna specialistvården var 13 904 stycken vid utgången av året, vilket var cirka 2 000 färre väntande patienter än vid samma tillfälle föregående år.

Resultatindikator 4: Andel patienter där den nationella vårdgarantin har uppfyllts av Region Gävleborg efter beslut om behandling (till exempel en operation) få en tid inom max 90 dagar (*del av vårdgaranti*).

Status: Andelen av de väntande patienterna till en operation eller åtgärd inom den sjukhusbundna specialistvården som väntat 90 dagar eller mindre var per sista

december var 74 %, vilket var 4%-enheter lägre än vid samma tidpunkt föregående år.

Det totala antalet väntande till en operation eller åtgärd inom den sjukhusbundna specialistvården var 3 269 stycken vid utgången av året, vilket var 6 stycken färre väntande patienter än vid samma tillfälle föregående år.

Resultatindikator 5: Andel genomförda första besök, utredning och behandling inom 30 dagar inom Barn- och ungdomspsykiatri (del av vårdgaranti).

Status: Andelen genomförda första besök inom Barn- och ungdomspsykiatri inom 30 dagar var under året 83%, vilket kan jämföras med 85% under samma period föregående år. Andelen genomförda första utredning och påbörjade behandlingar inom 30 dagar var 84% respektive 90%, vilket var 11% lägre respektive på samma nivå som under samma period föregående år.

Patientnöjdhet

Resultatindikator 1: Andel som anser sig ha tillgång till den vård de behöver (Hälso- och sjukvårdsbarometern)

Status: Den sista februari 2024 redovisades hälso- och sjukvårdsbarometern för 2023. Datainsamlingen till denna nationella undersökning för 2023 genomfördes i två omgångar. Den första mellan 4 april 2023–3 juni 2023 och den andra 26 september–25 november 2023.

Andelen personer som instämde helt eller delvis på frågan ”Jag har tillgång till den hälso- och sjukvård jag behöver” blev för Region Gävleborg 88%, vilket kan jämföras med utfallet ifrån 2022 års undersökning som var 87%.

Resultatindikator 2: Patienters helhetsintryck i primärvården (Nationella patientenkäten).

Status: Den nationella patientenkäten för primärvården för 2024 kommer att genomföras under hösten 2024 och resultatet ifrån undersökningen kommer att presenteras i februari 2025. Resultatet ifrån 2023 års undersökning var att 81,7% hade ett positivt helhetsintryck till primärvården i regionen, vilket var högre än rikets snitt. Motsvarande resultat 2022 var 80,7%.

Resultatindikator 3: Patienters helhetsintryck i specialiserad somatisk slut- och öppen vård (Nationella patientenkäten)

Status: Någon nationell patientenkät är inte planerad att genomföras under 2024 för den specialiserade somatiska öppen- eller slutna vården, varför det inte kommer vara möjligt att leverera några nya utfall under detta år.

I den undersökning som genomfördes under 2023 svarande 89,5% att de hade ett positivt helhetsintryck i undersökningen för den specialiserade öppna vården i Gävleborg medan 88,4% upplevde ett positivt helhetsintryck i den somatiska slutna vården. Både dessa utfall för regionen ifrån 2023 undersökning var lägre än rikets snitt.

Kvalitet

Resultatindikator 1: Färre återinskrivningar inom 30 dagar mot föregående år. Mätetal "Oplanerade återinskrivningar inom 30 dagar - återinskrivning till samma VO"

Status: Andel oplanerade återinskrivningar inom 30 dagar av totalt antal inskrivningar var under året 14%, vilket var 1%-enhet lägre än motsvarande period föregående år.

Målområde: Medarbetare som trivs på jobbet

Trivsel på jobbet

Resultatindikator 1: Fler medarbetare ska känna att de kan rekommendera oss för andra, fråga i medarbetarenkäten "Jag skulle rekommendera Region Gävleborg som arbetsgivare"

Status: Medarbetarenkäten för 2024 genomförs under mars och april och resultatet ifrån undersökningen presenterades i maj. Andelen positiva svar på frågan "om man som medarbetare kan tänka sig rekommendera Region Gävleborg som arbetsgivare" blev 58%, vilket var 2% fler positiva svar än i 2023 års undersökning.

Personalomsättning

Resultatindikator 1: Färre som säger upp sig och byter inom organisationen samt minskad inhyrning av personal, mätetal extern personalomsättning.

Status: Extern personalomsättning under 2024 inom förvaltningen blev 5,6%, vilket är 1,4%-enheter lägre än resultatet för helåret 2023. Den externa personalomsättningen är högst inom personalkategorierna rehab personal och sjuksköterska.

Rekryteringsförmåga

Resultatindikator 1: Andelen som börjat sin anställning och som är kvar efter ett år ska öka.

Status: Av de som avslutat sin anställning under 2024 inom Hälso- och sjukvården har cirka 10% en anställningstid under ett år. Motsvarande siffra föregående år var att de som avslutade sin under anställning under 2023 hade 16% en anställningstid under kortare än ett år.

Efterlevnad av uppdrag utifrån reglemente

Nämndens ansvarsområde enligt hälso- och sjukvårdsnämndens reglemente är att ge hälso- och sjukvård. Nämnden ansvarar också för att ge information till allmänheten om den egna verksamheten, reformera nämndens regelbestånd samt ansvara för de personuppgifter som nämnden för i sin verksamhet förfogar över.

Verksamheten som under året har bedrivits inom nämndsförvaltningen faller inom ramen för nämndens reglemente.

Efterlevnad av beslut fattade av regionfullmäktige

Nedan redovisas statsuts över uppdrag som under tidsperioden 1 januari 2022 – 31 december 2024 givits hälso- och sjukvårdsnämnden utifrån beslut fattade i regionfullmäktige;

Uppdrag	Dnr-nummer	Status	Senaste avrapportering	Nästa avrapportering
Uppdrag i budget 2023 (RF 2022/325) – Psykiatriutredning	HSN 2023/2030	Pågående	2024-11-06	2025-06-11
Uppdrag i budget 2023 (RF 2022/325) - Tillgänglighetsarbete	HSN 2023/1489	Pågående	2024-12-04	Varje nämnd
Uppdrag i budget 2024 (RF 2023/1208) – Utreda hur den palliativa vården i Gävleborg kan förbättras	HSN 2024/69	Pågående	2024-06-11	2025-01-28
Uppdrag i budget 2024 (RF 2023/1208) - Utredning klimatvård	HSN 2024/71	Pågående	2024-11-06	-

Expedieras till

Regionstyrelsen
Hälso- och sjukvårdsdirektör
Chefscontroller
Regionstab ekonomi

Martin Andersson
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Erik Lundgren
Chefscontroller